



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. X. De speciali Ecclesiae Gallicanae Codice.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

C A P U T X.

De speciali Ecclesiæ Gallicanæ Codice.

1. **E**cclésiæ Gallicanæ Antistites Canonicæ disciplinæ studiosos, non solum Ecclesiæ universæ, sed & proprios Canones, vel in eodem, vel in diversis Codicibus collegisse mihi facile persuaserim, sed an fuerit determinatus aliquis Codex, in quo inessent omnes regulæ Canonicæ, quas sequi nemo non teneretur, & extra quem nulla esset, ad quam Galli adstringerentur, non ita compertum est.

2. Habuit etiam Ecclesia Gallicana, inquit Christophorus Justellus in præfat. ad Codicem Canonum Ecclesiæ universæ, præter Codicem universalem quamdam suarum Synodorum collectionem, Gallicanorum Canonum nomine receptam, quorum meminit Hormisda, Papa apud Gratianum his verbis; secundum titulos antiquorum Patrum sancto Spiritu suggerente conscriptos, & secundam sententias 318. Episcoporum (hoc est Nicænos Canones) quas etiam Gallicani Canones continere videntur, Clerici in adulterio deprehensi, aut ipsi confessi, aut ab aliis convicti ad honorem redire non possunt.

3. Affirmat item Carolus Fevret lib. I. cap. 4. num. 19. ultra Codicem Canonicum (sic ille vocat collectionem Dionysii Exigui) Ecclesiam Gallicanam proprium suum Codicem habuisse, Gallicanorum Canonum nuncupatum; eumque approbatum fuisse ab Ecclesiâ Romana Can. si quis Diaconus dist. 50.

4. Continebat autem Codex ille Canones in Gallia editos, sive à Conciliis Nationalibus, sive à Provincialibus, ut asserit Dominus de Marca lib. 6. cap. 21. num. 7. his verbis; Eorum Canonum collectio fiebat, qui conditi erant ab universa Ecclesia Gallicana, vel à quadam ejus portione, sive in Regno Visigotorum, Burgundiorum, aut Francorum, sive etiam in Provincia Gallicana Regni Italia, in qua habitare fuerunt Synodi Arvensis, & alia quadam Provinciales: hiq; Canones recipiebantur ab Episcopis aliarum Provinciarum, consecrâ collectione sub nomine Gallicanorum Canonum.

5. Jacobus Sirmondus in præfatione ad Concilia Galliæ

30 DE NATURA, ORIGINE, AC PROGRESSU,
probat ex varietate collectionum nullam fuisse authenticam,
& approbatam: In tanta, inquit, *Synodali voluminum copia, quibus abundat Gallia, vix ullum reperire sit, in quo eadem, qua in ceteris, nullum, in quo Synodi Gallicana veteres uniuersa contineantur, ut facili inde coniectura sit, nullam olim certam, et receptam Synodorum nostrarum collectionem, nullum Gallicanorum Canonum corpus fuisse.* Idem paulò inferius repetit.

6. Agobardus, qui vivebat paulò antè medium noni sæculi lib. de dispensat. Eccles. & epist. ad Imperatores de duello, antiquos Romanos asserit veneratos Canones Gallicanos; Neotericos autem eos non commendasse; *huc accedit, inquit, aliud de Canonibus, scilicet Gallicanis, qui quasi superflui, aut inutilis, à quibusdam respiciuntur, eo quod Neoterici Romani eos non commendaverint, cum antiqui religiose eos venerati sint.* Cæterum Codicis alicujus, vel collectionis non meminit.

7. Verba etiam Can. *si quis Diaconus* quæ refert Justellus, & citat Fevretus Codicis alicujus mentionem non faciunt, sed tantum Canonum Gallicanorum, nec aliud significant, nisi Canones Concilii Nicæni, cui 318. Episcopi interfuerant, ab Episcopis Gallicanis receptos fuisse in deponendis Clericis in adulterio deprehensis, non autem approbatum fuisse aliquem Codicem, vel ullam Canonum collectionem. Jacobus Sirmondus, & Philippus Labbeus Canonem illum aliter referunt, his scilicet verbis. *Manifestissime constat, quia secundum quod & tituli antiquorum Patrum à S. Joanne transmissi, & 318. Episcoporum sententia, sed & CANONES GALRICANI continere videntur, Clerici in adulterio deprehensi, &c.* Quæ verba animadvertit Sirmondus non ab aliquo Pontifice, sed à S. Cæsario Arelatensi Archiepiscopo prolata esse, occasione contumeliosi Episcopi Regiensis, quem Pontifex ille deponendum decreverat. Sanè Hormisdæ, cum ejus tempore nullus extiterit Papa nomine Joannes, falsò à Gratiano adscribuntur. Licet autem hæc verba. *Canones Gallicani* Codicem aliquem, seu collectionem indicarent, non continerent tamen aliquam Ecclesiæ Romanæ approbationem.

8. Porrò fuerit necne Codex aliquis, seu Collectio Canonum Gallicanorum, & an fuerit approbatus ab Ecclesia Romana,

mana, scire parum iuaret, cum amplius non extet, & quibus Canonibus constiterit, ignoremus, ut fatetur Paschasius Quesnel dissert. 16. cap. 15. Itaque non à Codice aliquo ab Ecclesia Romana approbato vim habent Canones Gallicani, sed à Conciliis in quibus conditi sunt, ab usu, & utilitate, & si quae sunt aliae rationes.

9 Quae autem, quantaque sit illa vis rectè determinant Auctores Galli, dum illos quidem Canones, seu regulas habent eò sibi religiosius observandas, quòd, & à Sanctissimis Pastoribus, ac in Christo parentibus, sibi propositae sint, & specialiter illius Regni moribus, & negotiis accomodatae, & tamen Canonibus Ecclesiae Romanae postponunt. Ità cum Agobardus antiquos Romanos Canones Gallicanos in veneratione fuisse praemisisset, & causam subjunxisset: *QVONIAM VENERANDI, ET SANCTI VIRI EOS EDIDERVNT, QVORVM VITAM, ET SANCTITATEM CREBRA MIRACVLA COMMENDAVNT.* Addit paulò inferius; *Neque hoc idcirco dicitur, ut passim omnium Episcopaliū Conventuum sanctiones aequali auctoritate recipiende credantur, ut Niceni, Calcedonensis, & ceterorum Generalium ex totius mundi consensu congregatorum, & receptorum, sed quia congrua veneratione pro causis necessariis, quarum definitiones in illis generalibus non inveniuntur, fides sit eis adhibenda religione debita, & melius sit unicuique, EORVM SEQVI AVTORITATEM, QVAM PROPRIVM SENSVM.* Agobardus ad Ludovicum Imperatorem de impietate duelli. Idem in opusc. de dispensatione, ministerio, & ordine totius rei Ecclesiasticae.

10. Idem profitetur Dominus de Marca loco citato, his verbis; *Quoniam verò ut docuit Augustinus Concilia Provinciarum plenariorum Conciliorum auctoritati, quae sunt ex universo orbe Christiano, sine ullis ambagibus cedunt, Canones Gallicani in iis causis obtinent, quae Canonibus antiquis definita non sunt.*

11. Hanc esse mentem totius Ecclesiae Gallicanae testis est Fevretus loco etiam supra cit. num. 20. „ Ecclesia Gallicana, inquit Codici suo speciali Gallicanorum Canonum non „ tantam tribuebat auctoritatem, quantam Canonibus Codici „ ce Ecclesiae Romanae contentis.

12. Venerandi sunt igitur antiqui Ecclesiae Gallicanae Canones. Primò propter Antistitum, à quibus editi sunt, me-
rita.

32 DE NATVRA, ORIGINE, AC PROGRESSV,
rita. 2. Quia illuc recurrere necesse est, cū Ecclesia Ro-
mana, vel universalis regulas non subministrant, quibus spe-
cialia negotia definiri queant. 3. Ut eadem sit ejusdem Regni
Canonica disciplina, sicut eadem sunt leges civiles. Non
sunt tamen universalium Conciliorum, aut summorum Pon-
tificum Decretis antepoenendi, vel etiam exequandi; Mul-
tò minùs prætextu libertatis opponendi.

C A P U T X I.

De Capitularibus Regum Francie.

1. **I**N eam rerum omnium & Ecclesiasticarum, & Civi-
lium perturbationem, & confusionem inciderat Gallia
sub finem septimi sæculi, ac principio octavi, ut Religio om-
nis obliteranda videretur, nisi Clodovei posteritati, à radi-
ce degeneri substituta Caroli Martelli familia, Ecclesiæ in eo
Regnò ferè collapsæ succurrisset, quod tūm ex aliis monu-
mentis addiscimus, tūm ex Epistola S. Bonifacii ad Zacha-
riam Papam, cujus secundus articulus sic habet: *Notum simi-
liter sit Paternitati vestrae quod Carlomannus Dux Francorum me accersitum ad
se rogavit in parte Regni Francorum, que in sua est potestate, Synodum inci-
pere congregare, & promisit se de Ecclesiastica Religione, que jam longo tem-
pore, id est non minus quam per 60. aut 70. annos, calcata, aut dissipata
fuit aliquid corrigere, & emendare velle. Qua propter si hoc, Deo inspirante,
veraciter adimplere voluerit, consilium, & PRÆCEPTVM SANCTÆ
VESTRÆ AVTORITATIS, ID EST APOSTOLICÆ SEDIS HA-
BERE, ET SAPERE DEBEO. Franci enim, ut seniores dicunt, plus-
quam per tempus 80. annorum Synodum non fecerunt, nec Archiepiscopum ha-
buerunt, nec Ecclesiæ Canonica jura fundabant, vel renovabant. Modo autem
maxima ex parte per Civitates, Episcopales sedes traditæ sunt laicis cupidis ad
possidendum, vel adulteratis Clericis, scortatoribus, & Publicanis seculariter
ad persuendum. Nam si per verbum vestrum, aut negotium Duce rogante
supradictò, movere, & incipere debeo, PRÆCEPTVM, ET IUDICIVM
APOSTOLICÆ SEDIS cum Canonibus Ecclesiasticis præsto habere cupio.
Consensit libentissimè Zacharias tam justæ Carlomanni peti-
tioni, ut illius Pontificis literæ responforiæ declarant.*